

Merkilliset osaamismerkit ammatillisten opettajaopiskelijoiden kokemana

#openmerkit @TAMK_UAS

Päivi Lehtonen & Sanna Sintonen
Tampereen ammattikorkeakoulu

ITK 2019

Open merkit -hanke

Open merkit -hankkeen tavoitteena on luoda valtakunnallinen ammatillisen opettajan uran ja opettajaopintojen aikaisen osaamisen tunnistamisen sekä tunnustamisen digitaalinen osaamismerkistö.

Toteutusaika: 27.12.2017 – 31.12.2019

Kokonaisrahoitus: 370 000 €

Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus

Toteuttajat:

- Hämeen ammattikorkeakoulu, Open merkit-hankkeen koordinaattori
- Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Oulun ammattikorkeakoulu
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Åbo Akademi
- Yrkesakademin i Österbotten

Merkilliset osaamismerkit?

- Digitaaliset osaamismerkit (open badge) ovat visuaalinen osaamisen todentamisen ja osoittamisen tapa.
- Osaamismerkeillä voi tunnistaa ja tunnustaa eri tavoin hankittua osaamista.
- Osaamismerkit liittyvät aina johonkin tiettyyn osaamiseen ja niitä myönnetään (yleensä oppilaitoksen, organisaation jms.) toimesta henkilöille, jotka osoittavat osaamisensa.

Pilotin toteutustapa

- Tampereen ammattikorkeakoulun pilotti toteutettiin ja opettajaopiskelijoiden kokemukset kerättiin kyselyillä toukokuussa ja marraskuussa 2018.
- Kaksi opettajankoulutusryhmää, yhteensä 46 opiskelijaa.
- Opiskelijat kehittivät osaamistaan tieto- ja viestintätekniiikan käytössä osoittamalla osaamistaan [Oppiminen Online](#) – osaamismerkkien avulla.
- Opiskelijat ottivat käyttöön [Open Badge Passportin](#), ja vastaanottivat merkin omaan passiinsa.

”Opettaja saa/joutuu olemaan jatkuvasti ajan tasalla uusista digitalisaation myötä tulevista uusista asioista.”

Aloituskyselyn antia

- Aloituskyselyyn vastasi 46 opiskelijaa.
- Osaamismerkit eivät olleet ennestään tuttuja (95 %).
- Kukaan ei ollut ottanut vastaan osaamismerkkejä.
- Lähes kaikki olivat kiinnostuneita osaamismerkeistä.
- Kyvykkäänä tai päteväenä some-käyttäjänä itseään piti 78 %, loput kokivat olevansa aloittelijoita.
- Opettajan digiloikka -ilmaisu herätti hämmennystä ja pelkoa, mutta myös kehityksen hyväksymistä. Muutamat suhtautuivat asiaan innostuneesti.

"Kysymykseen on mahdoton vastata, jos ei tiedä, mitä ovat osaamismerkit."

Opettajaopiskelijoiden kokemuksia (N=35)

- Enemmistö (60 %) piti osaamisen suorittamista mielekkäänä.
- Noin 80 % kertoi kokeneensa hämmennystä tai epävarmuutta.
- Lisää osaamismerkkejä oli haettava suorittamaan noin puolet opiskelijoista.
- Yli puolet arveli, että merkeistä on heille tulevaisuudessa hyötyä ammatillisina opettajina.

”Ajattelin, että osaamismerkkien teko on vaikeaa.”

CREATIVE COMMONS

Creative Commons-lisenssijärjestelmä

OSAAMISTAVOITTEET

- Creative Commons -lisenssijärjestelmään perehtyminen.
- Tuntee avoimien oppimisresurssien (OER) tuottamisen, hyödyntämisen ja uudelleenkäytettävyyden perusperiaatteet.
- Osaa huomioida tekijänoikeuskysymykset sekä opettajan että opiskelijan näkökulmasta.

TEEMAT

- Creative Commons-lisenssijärjestelmä.
- Avoimet aineistot opetuksessa.
- Avoimien aineistojen tuottaminen, hyödyntäminen ja uudelleenkäytettävyys.

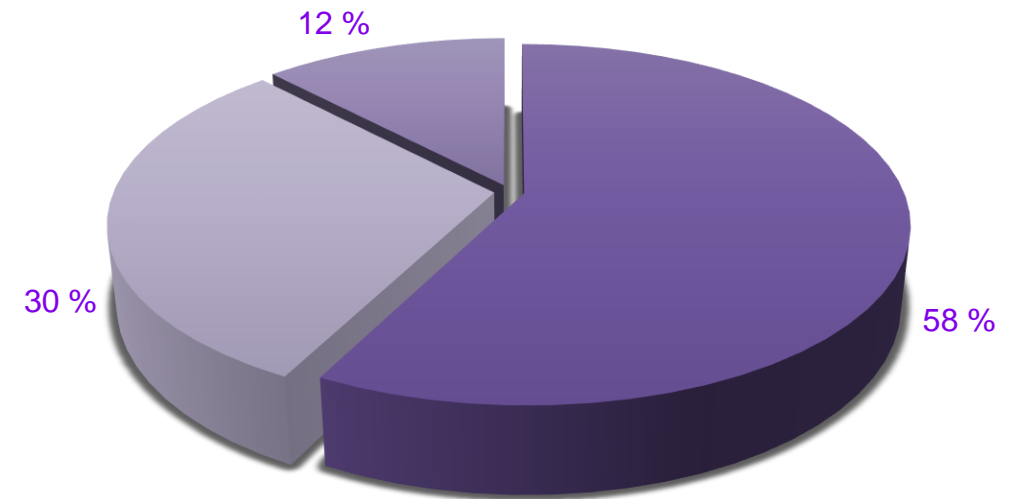
OSAAMISEN OSOITTAMINEN

- Liitä osaamismerkkihakemukseen linkki CC-lisenssillä julkaisemaasi verkkoaineistoon ja perustele lisenssivalintasi lisätietoja kohdassa.

Opettajaopiskelijoiden kokemuksia (N=35)

- Opettajaopiskelijoista yli 60 % koki oppineensa uutta tieto- ja viestintätekniikasta.
- Useimmat (58 %) olivat valinneet suoritettavaksi osaamismerkkejä, joilla todensivat aikaisempaa osaamistaan. Uutta halusi oppia 30 %.
- Muina valintaperusteina mainittiin helppous ja ajansäästö.

Valitsin etupäässä merkkejä...

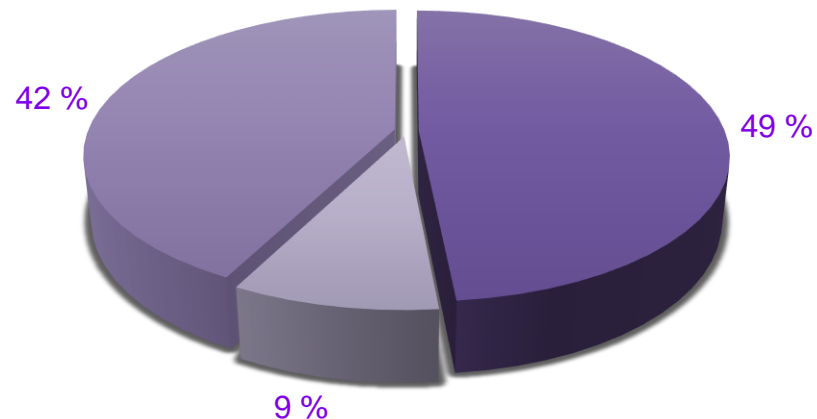
- joiden avulla voin osoittaa aikaisemmin hankkimaani osaamista.
- jotka kannustivat minua opettelemaan uusia taitoja.
- jonkin muun valintaperusteiden perusteella.

”Opin käyttämään uusia ratkaisuja, joita voin hyödyntää opetuksessani.”

Opettajaopiskelijoiden kokemuksia (N=35)

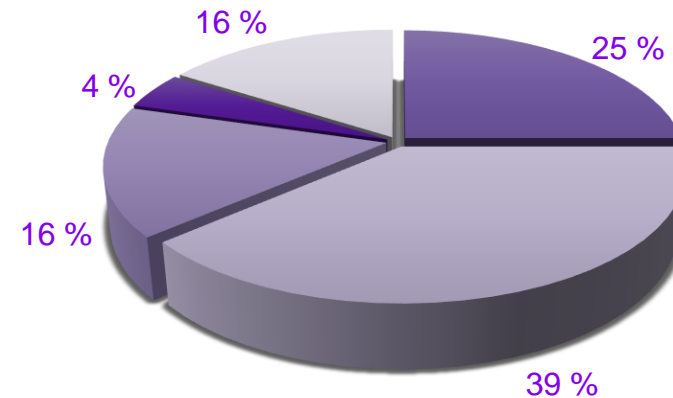
- Merkkien suorittaminen koettiin helpoksi, mutta tuen tarve oli kuitenkin ollut suuri?

Merkkien suorittaminen oli...

- helpompaa kuin olin kuvitellut.
- vaikeampaa kuin olin kuvitellut.
- ei sen helpompaa tai vaikeempaa kuin ajattelin.

Kenen puoleen käännyit apua tarvitessasi?

- Opettajan
- Puolison tai ystävän
- En tarvinnut apua
- Opiskelu- tai työtoverin
- Teini-ikäisen perheenjäsenen

”Teknistä tukea. Sain.”

Mikä oli haastavaa?

Sekavuuden kokemukset ja tuen tarve.

- *"Monimutkainen systeemi, piti rekisteröityä edestakaisin."*
- *"Sekava järjestelmä, kaksi eri nettisivua (Oppiminen Online ja Open Badge Passport), merkin rekisteröinti monimutkaista."*
- *"Teknistä tukea. Sain."*

Merkkien idea jäi avautumatta.

- *"Vei liikaa aikaa suhteessa saavutettavaan hyötyyn, kankea ja vaikeasti ymmärrettävä järjestelmä."*
- *"En koe saaneeni mitään lisäarvoa opintoihini."*
- *"Osaamismerkeillä ei ole ammatissani mitään merkitystä, sillä opetan taitoainetta."*

"Hirvittää. Vietän muutenkin liikaa aikaa somessa, en halua lisää digiä elämäni.."

Mikä onnistui?

- Uuden oppiminen ja digitaitojen karttumine
 - ”Opin, että on olemassa tällainen passi.”
 - ”Uskon että minua vanhemmille (yli 40-vuotiaille) opettajille näiden suorittamisesta on todellista hyötyä”.
 - ”Opin käyttämään uusia ratkaisuja, joita voin hyödyntää opetuksessani”.
- Positiivisia kokemuksia.
 - ”Prosessi oli hyvä ja mukava.”
 - ”Passin tekeminen ja merkkien hakeminen oli helppoa.”
 - ”Tykkäsin, toivon että nämä merkit saa hyödynnettyä tulevaisuudessa esim. LinkedInissä”.

” Digiosaamisen kehittyminen on erityisen tärkeää.”

Osaamismerkit käyttöön

- Osaamismerkit ovat tuntemattomia.
 - Pilotissa tutustuttiin osaamismerkkien maailmaan.
- Opettajaopiskelijat valitsivat helppoja merkkejä suoritettavaksi.
 - Tämä tarjosi onnistumisen elämyksiä.
- Suurin osa koki merkkien suorittamisen mielekkääksi, mutta uuteen järjestelmään tutustuminen oli haastavaa.
- Osaamismerkkien suorituskriteerien ja merkin hakemiseen liittyvän prosessin tulee olla yksiselitteinen ja selkeä.
- Osaamismerkkien käyttöönotto ammatillisen opettajan uranaikaisen oppimisen ja ammatillisen kasvun välineenä etenee vähitellen.

”Olisin kiinnostunut kyllä suorittamaan vastaavalla tyyllillä muitakin eli osoittamaan muuta osaamista tällaisella merkillä.”

Kiitos!

TAMK, Ammatillinen opettajankoulutus

– Päivi Lehtonen (paivi.lehtonen@tuni.fi)

TAMK, Koulutuksen kehittämispalvelut

– Sanna Sintonen (sanna.sintonen@tuni.fi)

Tampereen ammattikorkeakoulu: www.tuni.fi

Open merkit: <https://www.facebook.com/openmerkit>

